

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Фінансове право (LW0814BFNPR)	
Academic year / Навчальний рік - Семестр		2022/2023 – 6 семестр
Course of study / Назва спеціальності	081 ПРАВО	
Educational program / Освітня програма		«Право»
Education - ECTS / Рівень – Кредити	Перший (бакалаврський) рівень - 4 ECTS	
Status / Статус		Обов'язкова
Learning language / Мова навчання		Українська
Author / Укладач	Міма Ірина Володимирівна, кандидат юридичних наук, доцент ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ, e-mail: mima_iv@kneu.dp.ua, https://orcid.org/0000-0002-0062-3932	

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є надання студентам відповідного рівня знань у галузі "Фінансового права" як однієї з галузей юридичної науки, яка вивчає історію фінансового законодавства, розробляє наукові рекомендації щодо його вдосконалення. В завдання фінансового права входить також вивчення фінансового законодавства, його порівняльний аналіз і використання позитивного досвіду для вдосконалення практики й оновлення фінансово-правових актів. Фінансове право досліджує, якими юридичними засобами держава в особі своїх органів та органів місцевого самоврядування мобілізує кошти для утворення централізованих і децентралізованих фондів коштів та витрачає їх для свого функціонування. В коло досліджень входять суспільні (економічні) відносини, що виникають під час мобілізації коштів юридичних осіб, громадян, з інших джерел на потреби, які пов'язані із здійсненням владних державних повноважень.

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Програма дисципліни передбачає формування у студентів розуміння: сучасних проблем правового забезпечення процесу фінансового правового регулювання; поняття, зміст і методи фінансової діяльності, зміст фінансової системи, коло і повноваження органів держави, що керують фінансовою діяльністю, види і методи фінансового контролю. В загальній частині визначається предмет і метод фінансового права, види і методи фінансово-правових норм і фінансово-правових відносин; співвідношення фінансового права і фінансово-правової науки. В особливій частині курсу фінансового права норми об'єднуються у розділи, які включають відповідні фінансово-правові інститути. Фінансово-правовий інститут — це система фінансово-правових норм, якими регулюються однорідні групи фінансових відносин. Розділи об'єднують по кілька правових інститутів, виходячи з однорідності відносин, які регулюються цими правовими нормами. В Особливу частину входять розділи, які об'єднують норми, що регулюють відносини в галузі: 1) бюджету; 2) державних доходів і податків; 3) державного кредиту; 4) державного страхування; 5) державних видатків; 6) банківського кредитування і безготівкових розрахунків; 7) грошового обігу і валютного регулювання. Фінансове право є самостійною галуззю публічного права, яке досліджує усі сторони життя держави, оскільки її функціонування неможливе без фінансового забезпечення.

ЗМІСТ ТЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1.

Фінанси і фінансова діяльність держави та органів місцевого самоврядування.
Предмет, система та джерела фінансового права

Фінанси, державні фінанси. Відмінність міждержавними та приватними фінансами. Види державних фінансів. Система органів управління державними фінансами. Фінансова система держави. Фінансова діяльність держави та органів місцевого самоврядування. Принципи та функції фінансової діяльності. Методи фінансової діяльності. Поняття фінансового права, його предмет. Наука фінансового права. Методи фінансово-правового регулювання. Зв'язок фінансового права з іншими галузями права. Система фінансового права. Джерела фінансового права. Поняття фінансово-правової норми, її ознаки. Класифікація фінансово-правових норм. Уповноважуючі, зобов'язуючі та забороняючі фінансово-правові норми. Структура фінансово-правових норм. Фінансово-правові відносини та їх особливості. Структура фінансових правовідносин. Види суб'єктів фінансових правовідносин. Правосуб'єктність учасників фінансових правовідносин та її складові елементи. Зміст фінансових правовідносин.

Тема 2.

Правове регулювання фінансового контролю в Україні.

Поняття фінансового контролю та його зміст. Види фінансового контролю за часом проведення.

Види фінансового контролю за формою проведення. Види фінансового контролю за сферою фінансової діяльності. Види фінансового контролю за суб'єктом складом органів, що його здійснюють. Система органів загальнодержавного фінансового контролю. Поняття аудиторського контролю. Випадки, коли проведення аудиторського контролю є обов'язковим. Методи фінансового контролю. Види ревізій.

Тема 3. Поняття бюджету. Бюджетне право. Бюджетний устрій України. Бюджетний процес в Україні

Поняття бюджету. Бюджет як економічна, правова категорія, її матеріальний зміст. Ознаки, принципи та функції бюджету. Бюджетний період. Значення бюджету для функціонування держави, її адміністративно-територіальних утворень. Бюджетне право. Предмет бюджетного права. Види бюджетно-правових норм, їх характеристика. Особливості бюджетних правовідносин. Система бюджетного законодавства. Поняття бюджетного процесу. Бюджетне регулювання. Стадії бюджетного процесу. Суб'єкти бюджетно-процесуальних правовідносин. Повноваження основних учасників бюджетно-процесуальних відносин під час складання проекту бюджету. Розгляд проекту закону про Державний бюджет України у Верховній Раді України.

Тема 4. Державні доходи та доходи бюджетів.

Державні доходи. Місцеві доходи. Доходи країни. Доходи бюджетів. Різниця між державними доходами і фінансовими ресурсами держави. Класифікація державних та місцевих доходів. Система платежів та доходів державного бюджету. Єдність системи державних доходів. Обов'язкові платежі та методи їх стягнення.

Тема 5. Податкове право.

Поняття обов'язкових платежів, податку, збору. Основні ознаки податку. Функції та принципи податку. Елементи податку. Поняття неподаткових платежів, їх види. Відмінність між податками і неподатковими платежами. Поняття податкового права та податкових правовідносин. Система оподаткування в Україні та принципи її побудови. Методи оподаткування. Спрощена система оподаткування. Система податкових органів України та повноваження Державної податкової служби і податкової міліції. Система податків в Україні. Загальнодержавні податки і збори (обов'язкові платежі). Система місцевих податків і зборів в Україні. Податки з доходів фізичних осіб. Плата за землю. Транспортний податок. Непрямі податки. Мито. Податок на прибуток підприємств. Платежі за використання природних ресурсів. Поняття податкового правопорушення. Види відповідальності за податкові правопорушення. Захист прав платника податків.

Тема 6. Правові основи державного та місцевого кредиту (боргу).

Поняття державного і місцевого і кредиту. Функції, принципи та ознаки державного (місцевого) кредиту. Відмінність між державним та банківським кредитом. Поняття й види державного (місцевого) боргу. Джерела фінансування дефіциту бюджетів. Органи, які мають право на здійснення державних (місцевих) запозичень в Україні. Фінансові правовідносини у сфері державного (місцевого) кредиту, їх об'єкт, суб'єкти. Управління державним (місцевим) боргом. Види й форми боргових зобов'язань держави, органів місцевого самоврядування. Державні позики як основна форма державного боргу, їх система. Облігації внутрішніх державних позик, їх види та особливості випуску. Казначейські зобов'язання України. Запозичення до місцевих бюджетів, порядок їх здійснення. Поняття державних зовнішніх запозичень і зовнішнього державного боргу. Облігації зовнішніх державних позик України, їх види та порядок випуску. Відносини України з міжнародними кредитними організаціями. Боргові зобов'язання держави щодо грошових заощаджень громадян України. Правовий статус відкритого акціонерного товариства «Державний ощадний банк України». Фонд гарантування вкладів фізичних осіб та його правовий статус.

Тема 7. Фінансово-правові основи державного обов'язкового державного страхування

Страховання як економічна і правова категорія, її матеріальний зміст. Функції страхування. Суб'єкти та об'єкти страхових відносин. Страховання як предмет фінансово-правового регулювання. Види страхових фондів. Органи державної влади, які здійснюють контроль за страховою діяльністю в Україні. Поняття обов'язкового страхування. Види обов'язкового державного страхування. Поняття й суб'єкти державного особистого страхування. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування: поняття, види, принципи. Єдиний страховий внесок: поняття та особливості. Платники єдиного внеску, їх права та обов'язки. Облік платників єдиного внеску. База нарахування єдиного внеску. Розмір єдиного внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Порядок обчислення і сплати єдиного внеску. Добровільна сплата єдиного внеску. Порядок розподілу страхових коштів за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування. Державний нагляд за збором та веденням обліку єдиного внеску. Державний реєстр загальнообов'язкового державного соціального страхування. Повноваження фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування у сфері збору та обліку єдиного внеску. Державне регулювання та нагляд у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування. Відповідальність у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.

Тема 8. Правове регулювання державних та місцевих видатків. Кошторисно-бюджетне фінансування.

Поняття державних видатків. Система державних видатків. Співвідношення понять «державні видатки» та «видатки Державного бюджету». Класифікація державних видатків. Фінансування державних видатків та його види. Принципи фінансування. Видатки Державного бюджету та їх види. Видатки з місцевих бюджетів. Поняття бюджетного фінансування. Принципи бюджетного фінансування. Поняття кошторисно-бюджетного фінансування. Принципи кошторисно-бюджетного фінансування. Поняття кошторису. Види кошторисів. Структура кошторису бюджетної установи. Значення кошторису. Класифікація норм витрат кошторису. Кошторисний процес.

Тема 9.

Банківська система України. Правові основи банківської діяльності.

Поняття банківської системи України та банку. Загальна характеристика правової природи Національного банку України. Функції Національного банку України. Правовий статус Ради Національного банку України. Повноваження Голови Ради Національного банку України. Функції та повноваження Правління Національного банку України. Правовий статус Голови Національного банку України. Структура Національного банку України. Види операцій Національного банку України. Повноваження Національного банку України щодо організації готівкового грошового обігу. Повноваження Національного банку України у сфері валютного регулювання. Повноваження Національного банку України щодо здійснення наглядових та регулятивних функцій. Види банків. Поняття державного банку. Поняття банківських ресурсів. Розмір статутного капіталу банку. Органи управління та контролю банку. Банківські об'єднання. Зміст банківської діяльності. Основні функції банків та види банківських операцій. Порядок створення банків. Статут банку. Особливості державної реєстрації банків. Підстави для відмови в державній реєстрації. Особливості державної реєстрації банків з іноземним капіталом. Умови надання та відкликання банківської ліцензії. Банківські операції, які банки мають право здійснювати на підставі банківської ліцензії. Банківські операції, які банки мають право здійснювати за умови отримання письмового дозволу Національного банку України. Обмеження щодо діяльності банків. Реорганізація банку.

Тема 10.

Правове регулювання банківського кредитування. Банківський нагляд

Поняття банківського кредитування. Банківське кредитування як предмет фінансово-правового регулювання. Принципи банківського кредитування. Види банківського кредиту. Загальна характеристика правопорушень у сфері банківського кредитування. Відповідальність сторін за порушення умов кредитної угоди. Поняття банківського нагляду. Особливий режим контролю за діяльністю банків. Заходи впливу, які має право застосовувати Національний банк України до банків та інших фінансово-кредитних установ за порушення банківського законодавства. Письмове застереження. Скликання загальних зборів учасників, спостережної ради банку, правління (ради директорів) банку для прийняття програми фінансового оздоровлення або плану реорганізації банку. Укладення письмової угоди з банком. Видання Національним банком розпоряджень про застосування заходів впливу до банків.

Тема 11. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків в Україні

Поняття грошей. Види та функції грошей. Поняття грошової системи, грошового обігу та грошової маси. Поняття та принципи безготівкових розрахунків. Загальні правила здійснення безготівкових розрахунків. Поняття банківського рахунку. Види банківських

рахунків. Загальні правила відкриття банківських рахунків. Особливості відкриття банками рахунків у національній валюті. Операції, які проводяться з поточних рахунків у національній валюті. Види рахунків в іноземній валюті та особливості здійснення операцій за ними. Порядок переоформлення та закриття рахунків. Поняття форм розрахунків та платіжних інструментів. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки із застосуванням платіжних вимог-доручень. Поняття платіжної вимоги та випадки її застосування у безготівкових розрахунках. Особливості розрахунків із застосуванням чеків. Акредитивна форма розрахунків. Вексельна форма розрахунків. Особливості розрахунків в електронних системах типу «клієнт-банк». Поняття готівкового обігу. Порядок організації готівкових розрахунків. Ліміт залишку готівки в касі та порядок його встановлення. Порядок здачі готівкової виручки. Правовий режим оприбуткування готівки в касі підприємства. Порядок використання готівкової виручки підприємств (підприємців). Порядок зберігання підприємствами готівки, одержаної в установі банку для виплат, пов'язаних з оплатою праці, пенсій, стипендій, дивідендів (доходу). Порядок видачі готівки під звіт. Порядок оформлення касових операцій. Правила видачі фізичним особам готівки за видатковими документами. Документи, за якими проводяться виплати, пов'язані з оплатою праці, стипендій, та порядок їх ведення. Порядок ведення касової книги. Обов'язки касира. Контроль за дотриманням порядку ведення касових операцій на підприємствах. Об'єкти та суб'єкти перевірок дотримання порядку ведення операцій з готівкою. Зміст акта перевірки дотримання порядку ведення операцій з готівкою. Відповідальність за порушення норм з регулювання обігу готівки.

Тема 12. Валютне регулювання в Україні

Поняття валютної системи. Поняття валюти. Конвертованість валюти. Валютні цінності. Валюта України. Іноземна валюта. Складові елементи валютної політики. Валютне регулювання. Валютні операції. Ліцензування валютних операцій. Порядок організації торгівлі та розрахунків у іноземній валюті. Валютні фонди та валютні резерви. Повноваження органів, що здійснюють державне валютне регулювання. Поняття та функції валютного контролю. Органи валютного контролю в Україні. Кримінальна та адміністративна відповідальність за порушення валютного законодавства. Фінансові санкції, які застосовуються за порушення правил валютного регулювання. Відповідальність за порушення термінів здійснення валютних операцій

C. DEFINITE LEARNING RESULTS / ПРЕДМЕТНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
Спеціальні компетентності (СК) (фахові)	СК9. Знання і розуміння основ правового регулювання обігу публічних грошових коштів СК12. Здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції СК16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.
Програмні результати навчання (ПР)	ПР13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права ПР14. Належно використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для своєї професійної діяльності ПР19. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки ПР22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті, презентація, відеокурси)
1 тиждень	ТЕМА 1. Фінанси і фінансова діяльність держави та органів місцевого самоврядування. Предмет, система та джерела фінансового права	Лекція, (1 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2,, додаткова 3, 4, 5, 6, 7
2 тиждень	1. Фінанси, державні фінанси. Види державних фінансів. 2. Система органів управління державними фінансами. 3. Фінансова система держави. 4. Фінансова діяльність держави та органів місцевого самоврядування. 5. Принципи, функції та методи фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування. 6. Предмет і метод фінансового права. 7. Система та джерела фінансового права. 8. Наука фінансового права. 9. Фінансово-правові норми: ознаки, види, структура. 10. Фінансово-правові відносини: особливості, структура.	Практичне заняття, (2 год), F2F	1. Що таке фінанси? 2. Які функції виконують фінанси? 3. В чому відмінність між державними та приватними фінансами? 4. Що розуміють під централізованими та децентралізованими фінансами? 5. Назвіть органи, які здійснюють управління державними фінансами в Україні. 6. Що таке фінансова система? 7. Що таке фінансова діяльність держави, органів місцевого самоврядування та які її особливості? 8. Якими методами здійснюється фінансова діяльність та органів місцевого самоврядування держави? 9. Дайте характеристику функціям фінансової діяльності держави та органів місцевого самоврядування.
1 тиждень	ТЕМА 2. Правове регулювання фінансового контролю в Україні	Лекція (1 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2,, додаткова 3, 4, 5, 6.

3 тиждень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття і зміст фінансового контролю. 2. Види фінансового контролю. 3. Поняття і зміст аудиторського контролю. 4. Методи фінансового контролю. 5. Види ревізій. 6. Повноваження Рахункової палати у сфері фінансового контролю. 7. Контрольні функції Міністерства фінансів України, Державного казначейства України та Державної фінансової інспекції в Україні. 8. Повноваження Державної податкової Служби України щодо здійснення фінансового контролю. 9. Державна пробірна служба України та її повноваження. 10. Контрольні функції Національного банку України.	Практичне заняття (дискусія, групова робота) (2 год) F2F	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дайте поняття і визначте зміст фінансового контролю. 2. Які види фінансового контролю ви знаєте? 3. Які органи здійснюють загальнодержавний фінансовий контроль? 4. Що таке відомчий контроль і хто його здійснює? 5. Що таке аудит? 6. Які особливості проведення аудиторського контролю в Україні? 7. Назвіть методи фінансового контролю. 8. У чому полягає відмінність ревізії від перевірки? 9. З якою метою проводяться інспекції та спостереження? 10. За якими критеріями класифікують види ревізій? 11. В чому проявляється особливий правовий статус Рахункової палати щодо здійснення фінансового контролю в Україні?
2 тиждень	<p style="text-align: center;">ТЕМА 3.</p> <p>Поняття бюджету. Бюджетне право. Бюджетний устрій України. Бюджетний процес в Україні</p>	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, додаткова 1, 2, 3, 4, 5, 6,
4 тиждень	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджет як економічна, правова категорія, її матеріальний зміст. Бюджетний період. 2. Предмет бюджетного права. 3. Види бюджетно-правових норм. 4. Система бюджетного законодавства. 5. Поняття бюджетного устрою та бюджетної системи України. 6. Принципи, на яких ґрунтується бюджетна система України. 7. Класифікація доходів і видатків бюджету за бюджетною класифікацією України. 8. Склад доходів і видатків Державного бюджету України. 9. Поняття і зміст міжбюджетних трансфертів. 10. Поняття бюджетного процесу та його стадій. 11. Повноваження основних учасників бюджетно-процесуальних правовідносин. 12. Особливості розгляду проекту закону про Державний бюджет України у Верховній Раді України. 13. Виконання затвердженого бюджету. Звітність про виконання бюджету.	Практичне заняття (самостійна, групова робота) (4 год)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджет як економічна, правова категорія, її матеріальний зміст. Бюджетний період. 2. Предмет бюджетного права. 3. Види бюджетно-правових норм. Система бюджетного законодавства. 4. Поняття бюджетного устрою та бюджетної системи України. 5. Принципи, на яких ґрунтується бюджетна система України. 6. Класифікація доходів і видатків бюджету за бюджетною класифікацією України. 7. Склад доходів і видатків Державного бюджету України. 8. Поняття і зміст міжбюджетних трансфертів. 9. Поняття бюджетного процесу та його стадій.
3 тиждень	<p style="text-align: center;">ТЕМА 4.</p> <p>Державні доходи та доходи бюджетів</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття державних доходів. 2. Співвідношення понять «державні доходи» та «доходи країни».	Лекція (1 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, додаткова 1, 2, 3, 4, 5, 6,
5 тиждень	<ol style="list-style-type: none"> 3. Відмінність між фінансовими ресурсами держави та державними доходами. 4. Доходи бюджетів. 5. Система державних та місцевих доходів	Практичне заняття (2 год) F2F	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте зміст понять «доходи країни» і «державні доходи». 2. Визначте роль державних та місцевих доходів для функціонування держави, органів місцевого самоврядування. 3. У чому відмінність фінансових ресурсів держави від державних доходів? 4. Що таке доходи бюджетів? 5. Що таке система державних та місцевих доходів? 6. За якими критеріями класифікують різні види державних та місцевих доходів? 7. Визначте окремі групи і види державних та місцевих доходів.
4 тиждень	<p style="text-align: center;">ТЕМА 5.</p> <p>Податкове право</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття обов'язкових платежів і податку.	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 4, 8 додаткова 1, 2, 3, 4, 5, 6,

6 тиждень	<p>2. Ознаки, функції, принципи та елементи податку.</p> <p>3. Поняття й види неподаткових платежів.</p> <p>4. Загальна характеристика податкового права та податкових правовідносин.</p> <p>5. Система оподаткування та система податкових органів в Україні.</p> <p>6. Загальна характеристика методів оподаткування. Спрощена система оподаткування.</p> <p>7. Загальна характеристика платників податку на прибуток підприємств.</p> <p>8. Оподаткування доходів фізичних осіб.</p> <p>9. Загальна характеристика змішаних податків.</p> <p>10. Загальна характеристика податку на додану вартість.</p> <p>11. Порядок нарахування та сплати акцизного податку.</p> <p>12. Мито, його сутність, види та порядок справляння.</p>	<p>Практичне заняття (презентації, дискусія) (4 год) F2F</p>	<p>1. Що таке обов'язкові платежі? Визначте зміст податку.</p> <p>2. Назвіть основні ознаки та функції податку.</p> <p>3. Які ви знаєте принципи та елементи податку?</p> <p>4. Обґрунтуйте зміст понять «суб'єкт податку», «об'єкт податку».</p> <p>5. У чому полягає відмінність між одиницею оподаткування та ставкою податку?</p> <p>6. Обґрунтуйте зміст понять «термін сплати податку», «податкові пільги».</p> <p>7. Визначте відмінність між податками і неподатковими платежами.</p> <p>8. Які види неподаткових платежів ви знаєте?</p> <p>9. Визначте предмет податкового права.</p> <p>10. Хто виступає суб'єктом податкових правовідносин?</p> <p>11. Що таке система оподаткування?</p> <p>12. На яких принципах побудовано систему оподаткування в Україні?</p> <p>13. Які методи оподаткування ви знаєте?</p> <p>14. Визначте зміст спрощеної системи оподаткування.</p> <p>15. Визначте систему загальнодержавних податків і зборів.</p> <p>16. Визначте систему місцевих податків і зборів.</p> <p>17. У чому відмінність прямих та непрямих податків?</p>
5 тиждень	<p>ТЕМА 6.</p> <p>Правові основи державного та місцевого кредиту (боргу).</p> <p>1. Поняття державного і місцевого кредиту.</p>	<p>Аудиторна лекція (1 год) F2F</p>	<p>Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, додаткова 3, 4, 5, 6,</p>
7 тиждень	<p>2. Фінансові правовідносини у сфері державного (місцевого) кредиту.</p> <p>3. Види і форми державного (місцевого) боргу.</p> <p>4. Боргові зобов'язання держави щодо грошових заощаджень громадян України</p>	<p>Практичне заняття (презентації, дискусія) (2 год) F2F</p>	<p>1. Визначте державний (місцевий) кредит як економічну та правову категорію.</p> <p>2. Обґрунтуйте, чому державний (місцевий) кредит є самостійним фінансово-правовим інститутом.</p> <p>3. Визначте принципи й функції державного (місцевого) кредиту.</p> <p>4. Назвіть ознаки державного (місцевого) кредиту.</p> <p>5. Установіть відмінність між кредитом державним (місцевим) та банківським.</p> <p>6. За якими підставами класифікують державний (місцевий) борг?</p> <p>7. Які органи мають право на здійснення внутрішніх і зовнішніх запозичень?</p> <p>8. Визначте правову природу державного внутрішнього боргу України.</p> <p>9. Охарактеризуйте особливості фінансових правовідносин у сфері державного (місцевого) кредиту.</p> <p>10. Визначте повноваження органів законодавчої та виконавчої влади, органів місцевого самоврядування у сфері державного (місцевого) кредиту.</p> <p>11. Що розуміють під управлінням державним (місцевим) боргом та якими методами воно здійснюється?</p>
6 тиждень	<p>ТЕМА 7.</p> <p>Фінансово-правові основи державного обов'язкового державного страхування</p>	<p>Лекція (1 год) F2F</p>	<p>Опрацювання літератури: основна 1, 2, 8 додаткова 3, 4, 5, 6,</p>
8 тиждень	<p>1. Поняття страхування. Суб'єкти та об'єкти страхових правовідносин.</p> <p>2. Поняття, види та особливості обов'язкового державного особистого страхування.</p> <p>3. Система загальнообов'язкового державного соціального страхування в Україні та її зміст.</p>	<p>Практичне заняття (презентації, дискусія) (2 год) F2F</p>	<p>1. Що таке страхування?</p> <p>2. Визначте страхування як цивільно-правову та фінансово-правову категорію.</p> <p>3. Назвіть форми й види страхування.</p> <p>4. Дайте правову характеристику страхових фондів та їх видів.</p> <p>5. Які органи здійснюють контроль за страховою діяльністю в Україні?</p> <p>6. Які види обов'язкового страхування ви знаєте?</p> <p>7. Назвіть суб'єктів державного особистого страхування.</p> <p>8. Визначте поняття загальнообов'язкового державного соціального страхування.</p> <p>9. Розкрийте зміст єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.</p> <p>10. Охарактеризуйте максимальний та мінімальний розмір єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.</p> <p>11. Принципи збору та ведення обліку єдиного внеску</p> <p>12. Платники єдиного внеску, їх права та обов'язки</p>

			13. Облік платників єдиного внеску 14. База нарахування єдиного внеску 15. Розмір єдиного внеску та пропорції його розподілу за видами загальнообов'язкового державного соціального страхування 16. Порядок обчислення і сплати єдиного
7 тиждень	ТЕМА 8. Правове регулювання державних та місцевих видатків. Кошторисно-бюджетне фінансування	Лекція (1 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 3, додаткова 3, 4, 5, 6,
8 тиждень	1.Поняття і система державних та місцевих видатків. 2.Фінансування державних та місцевих видатків. Форми та принципи фінансування. 3.Видатки Державного бюджету України та місцевих бюджетів. 4.Бюджетне фінансування: поняття і принципи. 5.Поняття і принципи кошторисно-бюджетного фінансування. 6.Поняття, структура і значення кошторису бюджетної установи. 7.Особливості кошторисного процесу.	Практичне заняття (презентації, дискусія, групова робота) (2 год) F2F	1.Що розуміють під фінансуванням державних та місцевих видатків? 2.Які форми фінансування державних та місцевих видатків ви знаєте? 3.Визначте зміст принципів фінансування. Розкрийте зміст поняття «видатки державного 4.бюджету». 5.Які види видатків державного бюджету ви знаєте? 6.Розкрийте зміст поняття «видатки місцевих бюджетів». 7.Визначте поняття бюджетного фінансування. 8.Охарактеризуйте принципи бюджетного 9.фінансування. 10.Що розуміють під кошторисно-бюджетним 11.фінансуванням? 12.За якими принципами здійснюється кошторисно-бюджетне фінансування? 13.Що таке кошторис доходів і видатків бюджетної установи, організації?
8 тиждень	ТЕМА 9. Банківська система України. Правові основи банківської діяльності	Лекція (1 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 4, 7 додаткова 3, 4, 5, 6,
9 тиждень	1.Поняття банківської системи України. 2.Правовий статус Національного банку України та його керівних органів. 3.Повноваження Національного банку України у фінансово-кредитній сфері. 4.Види банків (за законодавством України). 5.Поняття банківської діяльності. Основні функції та операції банків. 6.Порядок створення та державної реєстрації банків. 7.Порядок ліцензування банківської діяльності. 8.Особливості реорганізації банків.	Практичне заняття (дискусія, групова робота) (4 год) F2F	1.Що таке банк, банківська система? Визначте правову природу та функції Національного банку України. 2.Розкрийте правовий статус керівних органів Національного банку України. 3.Визначте структуру Національного банку України. 4.Які повноваження Національного банку України у сфері організації готівкового грошового обігу, у сфері валютного регулювання, у сфері здійснення наглядових і регулятивних функцій? 5.Які види банків функціонують в Україні? 6.За яких умов банк набуває статусу спеціалізованого, спеціалізованого ощадного, державного банку? 7.Які є види кооперативних банків? 8.Визначте поняття банківських ресурсів та їхній склад. 9.Що таке статутний і підписний капітал? Визначте, кого відносять до керівників банку та до органів контролю банку. 10.Визначте особливості правового статусу банківських об'єднань. 11.Що є змістом банківської діяльності та банківської операції?
9 тиждень	ТЕМА 10. Правове регулювання банківського кредитування. Банківський нагляд	Лекція, (1 год), F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 4, 7 додаткова 3, 4, 5, 6,.
10 тиждень	1.Банківське кредитування: поняття і принципи. 2.Система банківських кредитів. 3.Загальна характеристика правопорушень у сфері банківського кредитування. 4.Відповідальність за порушення умов кредитної угоди. 5.Сутність банківського нагляду та особливого режиму контролю за Діяльністю банків. 6.Загальна характеристика заходів впливу, які застосовуються Національним	Практичне заняття, (4 год), F2F	1.Що таке банківське кредитування та за якими принципами воно здійснюється? 2.Визначте поняття «банківський кредит» як правову категорію. 3.Обґрунтуйте, чому банківський кредит є предметом фінансово-правового регулювання. 4.За якими підставами здійснюють класифікацію банківських кредитів? 5.У яких випадках банки зобов'язані вирішувати питання про стягнення заборгованості в установленому чинним законодавством порядку, а в разі неможливості стягнення - порушувати в суді справу про банкрутство? 6.Що таке банківський нагляд та на яких суб'єктів банківської діяльності поширюється наглядова діяльність Національного банку України?

	<p>банком України до банків та інших фінансово-кредитних Установ за порушення банківського законодавства.</p> <p>7. Правовий аналіз: письмового застереження; рішення про скликання загальних зборів учасників банку, спостережної ради банку, правління (ради директорів) банку для прийняття програми фінансового оздоровлення або плану реорганізації банку; укладення письмової угоди з банком.</p> <p>8. Особливості видання Національним банком розпоряджень про застосування заходів впливу до банків.</p>		<p>7. Визначте сутність особливого режиму контролю за діяльністю банків.</p> <p>8. Які заходи впливу може застосовувати Національний банк України до банків та інших фінансово-кредитних установ за порушення банківського законодавства?</p>
10 тиждень	<p>ТЕМА 11. Правове регулювання грошового обігу та розрахунків в Україні</p>	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 11 додаткова 3, 4, 5, 6.
11 тиждень	<p>1. Поняття грошей, грошової системи та грошового обігу.</p> <p>2. Поняття і принципи безготівкових розрахунків.</p> <p>3. Правове регулювання відкриття і використання рахунків.</p> <p>4. Особливості розрахунків із застосуванням платіжних доручень.</p> <p>5. Платіжних вимог-доручень і платіжної вимоги.</p> <p>6. Правовий аналіз чекової та акредитивної форм безготівкових розрахунків.</p> <p>7. Юридичний зміст вексельної форми розрахунків.</p> <p>8. Особливості розрахунків в електронних системах типу «клієнт-банк».</p> <p>9. Порядок організації готівкових розрахунків.</p> <p>10. Порядок оформлення касових операцій.</p> <p>11. Порядок ведення касової книги та обов'язки касира.</p> <p>12. Контроль за дотриманням порядку ведення операцій з готівкою</p>	Практичне заняття (дискусія, групова робота) (2 год) F2F	<p>1. Визначте поняття: «гроші», «види грошей», «функції грошей».</p> <p>2. З'ясуйте поняття грошової системи.</p> <p>3. Установіть взаємозв'язок між готівковим та безготівковим грошовими обігами.</p> <p>4. Визначте правову природу та правила здійснення безготівкових розрахунків.</p> <p>5. Що таке банківський рахунок як правова категорія та наведіть його види?</p> <p>6. Визначте загальні правила відкриття банківських рахунків юридичним та фізичні особам.</p> <p>7. Які кошти зараховуються на поточні рахунки в національній валюті фізичних осіб-резидентів і фізичних осіб-нерезидентів?</p> <p>8. Назвіть особливості відкриття поточних рахунків в іноземній валюті юридичним і фізичним особам.</p> <p>9. Який порядок переоформлення та закриття рахунків?</p> <p>10. Які форми розрахунків можуть застосовуватися для здійснення безготівкових розрахунків?</p> <p>11. Що таке розрахунковий документ в електронному вигляді?</p> <p>12. Що таке готівкові розрахунки?</p>
11 тиждень	<p>ТЕМА 12. Валютне регулювання в Україні</p> <p>1. Поняття валютної системи, валюти, валюти України та іноземної валюти.</p>	Лекція (2 год) F2F	Опрацювання літератури: основна 1, 2, 9, 10 додаткова 3, 4, 5, 6.
12 тиждень	<p>2. Зміст валютної політики, валютного регулювання та валютних операцій в Україні.</p> <p>3. Правовий режим функціонування валютних фондів і валютних резервів в Україні.</p> <p>4. Поняття і функції валютного контролю. Повноваження Національного банку України у сфері валютного контролю.</p> <p>5. Роль Рахункової палати, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України, органів пробірної контролю у валютному регулюванні.</p> <p>6. Функції інших державних органів у сфері валютного контролю (Державна податкова адміністрація України, Міністерство зв'язку України, Державна митна служба України).</p> <p>7. Відповідальність за порушення валютного законодавства.</p>	Практичне заняття (самостійна, групова робота) (2 год)	<p>1. Що таке валютна система держави? Визначте поняття валюти і національної валюти.</p> <p>2. Що розуміють під конвертованістю валюти?</p> <p>3. У чому полягає відмінність між конвертованою, частково конвертованою та неконвертованою валютами?</p> <p>4. Установіть співвідношення між поняттями: «валютні цінності», «валюта України», «іноземна валюта».</p> <p>5. Дайте поняття валютної політики держави та визначте її складові.</p> <p>6. Що таке валютне регулювання та які елементи воно охоплює?</p> <p>7. Визначте зміст валютних операцій.</p> <p>8. Який порядок видачі Національним банком України індивідуальних та генеральних ліцензій на здійснення валютних операцій?</p> <p>9. Який порядок продажу іноземної валюти за чинним законодавством України?</p>

Вивчення дисципліни передбачає виконання однієї поза аудиторних контрольних (модульної) роботи.

Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуальних завдань. Кожен здобувач індивідуально виконує наступні завдання:

1. Фінансова система України
2. Відмінність бюджетного права від фінансового
3. Місцеве оподаткування в Україні.
4. Відповідальність за порушення податкового законодавства
5. Органи, які мають право на здійснення державних (місцевих) заповищень в Україні.
6. Види й форми боргових зобов'язань держави, органів місцевого самоврядування.
7. Загальнообов'язкове державне соціальне страхування: поняття, види, принципи.
8. Система загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
9. Державне регулювання і нагляд у сфері загальнообов'язкового державного пенсійного страхування.
10. Кошторис як індивідуально-плановий акт
11. Форми розрахунків та платіжних інструментів.
12. Валютні цінності України.
13. Порядок організації торгівлі та розрахунків у іноземній валюті.
14. Повноваження органів, що здійснюють державне валютне регулювання.
15. Відповідальність за порушення валютного законодавства.

Замість науково-дослідницької роботи студенти можуть отримати 10 балів за вивчення онлайн курсів на платформі COURSERA (<https://www.coursera.org/>), посилання на курс: <https://www.coursera.org/learn/teoriya-smi#syllabus>

Детальний план проведення практичних занять, завдання для практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи містяться в системі MOODLE у:

1. Методичні рекомендації для підготовки до практичних, самостійних та індивідуальних робіт з курсу «Фінансове право»

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Фінансове право: підручник / М.П. Кучерявенко, О.О. Дмитрик, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М.П. Кучерявенка. Х.: Право, 2016. 440 с
2. Конституція України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр>.
3. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
4. Податковий Кодекс України від 02 грудня 2010 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
5. Митний кодекс України від 13.03.2012. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>
6. Цивільний кодекс України від 2003. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
7. Господарський кодекс України. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
8. Закон України Про цінні папери і фондовий ринок. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15>
9. Закон України «Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010р. № 2464- URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>
10. Декрет КМУ Про систему валютного регулювання і валютного контролю. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/15-93>
11. Закону України «Про валюту і валютні операції» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
12. Закон України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/laws/show/265/95-вр

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Бандурка О.М., Понікаров В.Д., Полова С.М. Податкове право: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 312 с.
2. Податкове право України. Навчальний посібник. Харків: Право, 2013. 536 с.
3. Фінансове право: підручник / за заг.ред. О.М. Бандурки та О.П. Гетманець; Ю.М. Жорнокуй, О.В. Кашкарьова, Т.В. Колесник та інші. Х.: Екограф, 2015. 500 с.
4. Фінансове право: конспект лекцій / укладач М. В. Плотнікова. Суми : Сумський державний університет, 2019. 253 с.
5. Фінансове право: підручник / [Бандурка О. М., Гетманець О. П., Жорнокуй Ю. М. та ін.], за заг. ред. О. П. Гетманець; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2017. 392 с. ISBN 978-966-610-233-4.
6. Фінансове право: підручник / [О. О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О. А. Лукашев та ін.]; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків: Право, 2019. 416 с.
7. Азаренкова Г.М., Журавель Т.М., Михайленко Р.М. Фінанси підприємств: Навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни. К.: Знання-Прес, 2009. 299 с.
8. Вишновецький В.М., Пивовар Ю.І., Устинова І.П. Фінансове право України: навчальний посібник. Тернопіль: Вектор, 2015. 364с.

Інформаційні ресурси

1. www.kmu.gov.ua - Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
2. www.mfu.gov.ua - Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
3. www.nbu.gov.ua - Офіційний сайт Національного банку України.
4. www.pravoznavec.com.ua - Електронна бібліотека юридичної літератури "Правознавець".
5. www.rada.gov.ua - Офіційний сайт Верховної Ради України.
6. www.rada.gov.ua/LIBRARY/catalog.htm - Каталог корпоративної колекції перекладів нормативно-правових актів зарубіжних країн (за бібліотечно-бібліографічним класифікатором)

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

1. Міма Ірина. Galyna Nikolaychenko

Methodological framework for budgeting research as a financial process in legal sphere
Scientific Journal of Polonia University
2018-04-06 | journal-article
DOI: [10.23856/2703](https://doi.org/10.23856/2703)
Mima Iryna.

H. SIGNS OF REQUIRED PREREQUISITES / ПЕРЕЛІК ПОТРІБНИХ ПЕРЕДУМОВ

Дисципліни, які є необхідними передумовами для вивчення зазначеного курсу: теорія держави і права, конституційне право, цивільне право, господарське право

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
Лекції	16	8
Практичні (лабораторні)	32	6
Самостійна робота студента (СРС)	60	94
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	12	12

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
Поточний контроль, в т.ч.:	50	50
оцінювання під час аудиторних занять	10	5
виконання контрольних (модульних) робіт	10	10
виконання і захист завдань самостійної роботи	25	25
науково-дослідницька робота	5	5
Підсумковий контроль (екзамен)	50	50
Разом	100	100

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65	Задовільно	E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи	F

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- ❖ не запізнюватися на заняття;
- ❖ не пропускати заняття (як лекційні, так і практичні), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- ❖ самостійно опрацювати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- ❖ конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу (особливо під час виконання індивідуальних проєктів/курсowego проєкту);
- ❖ своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою лабораторні та практичні завдання;
- ❖ брати очну участь у контрольних заходах;
- ❖ будь-яке відтворення результатів чужої праці (виключаючи практичну роботу над командним проєктом), в тому числі використання завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

- вербальні/словесні* (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);
наочні (спостереження, ілюстрація, демонстрація);

практичні (різні види практичних завдань, вирішення кейсів;
пояснювально-ілюстративний, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
метод проблемного викладу;
дослідницький.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор
Zoom – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів
ZELIS - система призначена для тестування знань студентів в двох режимах: автоматизований контроль знань та тестування по бланкам.

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни - moodle.kneu.dp.ua:
Coursera – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.
EdX – онлайн-курси від закладів вищої освіти.
Prometheus — український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримуєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел.
(Положення про академічну доброчесність
URL: https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри права і публічного управління та адміністрування Державного університету економіки і технологій - протокол № 12. від 28.06.2022 року

Укладач

I.V. Mima

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою права і публічного управління та адміністрування
Протокол № 12. від 28.06.2022 року
В.о. завідувача кафедри

I.V. Mima

Науково-методичною радою Державного університету економіки і технологій
Протокол № 1 від 20.09. 2022 року
Голова науково-методичної ради

V.V. Orlov